

DESCRIPCIÓ DEL FONS DOCUMENTAL DE JOSEP M. RECASENS COMES (1900-2001) SEGONS LA NORMA DE DESCRIPCIÓ ARXIVÍSTICA DE CATALUNYA (NODAC)

1. ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

- 1.1. **Codi de referència:** CAT AHCT 06 03
- 1.2. **Nivell de descripció:** Fons
- 1.3. **Títol:** Josep M. Recasens Comes
- 1.4. **Data (es):** 1900 - 2001
- 1.5. **Volum i suport:** 1,9 metres lineals (19 capsos)

2. ÀREA DE CONTEXT

- 2.1. **Nom del productor:** Josep M. Recasens Comes
- 2.2. **Història del productor:**

Josep M. Recasens Comes fou un personatge molt vinculat a les entitats i associacions de Tarragona. Primer alcalde democràtic després de la dictadura franquista, ostentà el càrrec del 1979 al 1989. I, també, historiador – investigador de la història local i provincial.

Tingué relació amb el Club Gimnàstic de Tarragona, fundà el Club d'Escacs, fou membre de la Real Societat Arqueològica Tarraconense; corresponsal de la Revista Serra d'Or; col·laborador de la Gran Enciclopèdia Catalana; delegat comarcal del Congrés de Cultura Catalana; organitzà el primer curset públic de català després de la Guerra Civil.

Pel que fa a la seva vessant política, durant els seus mandats, es poden destacar, entre altres coses, la redacció del Pla General d'Ordenació Urbana, la construcció de pàrquings subterranis, i les seves actuacions socials estaven centrades a la gent gran, a les dones i als infants. Feu arribar l'aigua de l'Ebre a Tarragona el 1989 per solucionar la salinització de l'aigua de la ciutat. Promogué la conservació i la difusió del patrimoni arqueològic. També crear el Taller Escola d'Arqueologia (TEd'A), promogué la recuperació de les festes tradicionals i locals i impulsor de la creació del Museu d'Història de la Ciutat i de l'Hermetoteca.

Com a historiador, la seva obra ha estat reconeguda amb múltiples premis, com la Medalla Antoni Agustí de la Diputació de Tarragona, els VI i VII premis Cronista Josep M. Pujol, el Premi d'Investigació del Tarragonès del Consell Comarcal, etc. Val a dir, que la seva investigació del camp de Tarragona va de la història antiga fins a l'època contemporània.

Va col·laborar en revistes com el Boletín Arqueológico, la Revista Técnica de la Propiedad Urbana, programes de Setmana Santa, Quaderns d'Història Tarraconense, etc. També fou conferenciant en diversos congressos i jornades com el II Congreso Histórico Internacional de la Guerra de la Independencia y su época; la VIII Asamblea Intercomarcal d'estudiosos; el I Col·loqui d'Història del Monaquisme Català; etc.

Per tota aquesta àmplia trajectòria com a historiador i vinculació amb la ciutat, el 2009 se li concedir el títol de “Fill predilecte de Tarragona” i el 2011 la Universitat Rovira i Virgili el nomenà Doctor Honoris Causa.

2.3. Història arxivística:

El fons documental es custodià sempre al domicili familiar de Josep M. Recasens Comes. Fins que al febrer de 2009 decideix cedir tot el seu llegat al Servei d'Arxiu i Documentació Municipal de l'Ajuntament de Tarragona.

Un cop transferida la documentació a les dependències de L'Arxiu es fa una relació de la documentació on consten: la descripció, dates i signatura topogràfica. Després de ser estudiada aquesta transferència s'elaborarà un quadre de classificació propi per aquest fons.

2.4. Dades sobre l'ingrés:

L'ingrés del fons fou el mes de febrer de 2009. En un primer moment, la documentació es va traslladar al dipòsit que el Servei d'Arxiu i Documentació de l'Ajuntament tenia a la plaça de la Font núm. 1 de Tarragona. Però a mitjans del 2012, el Servei d'Arxiu i Documentació s'ubicà a l'avinguda Vidal i Barraquer s/n, Magatzem 2 – Espai Tabacalera i com a conseqüència, tots els fons documentals també canviaren d'emplaçament.

3. ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

3.1. Abast i contingut:

El fons documental de Josep M. Recasens Comes ofereix un destacat valor cultural i resulta d'interès per a la investigació en què s'emmarca i la temàtica que tracta, la qual proporciona una valuosa informació sobre la transició política tarragonina i els primers ajuntaments democràtics de la ciutat.

El gruix de la documentació s'inscriu entre els anys 1979 i 1989, etapa que correspon al seu exercici com a Alcalde de Tarragona, i abraça diversos assumptes: política, campanyes electorals, gestió del consistori, dossiers de premsa, història local, escrits com a alcalde i documentació personal.

Pel que fa a l'àmbit polític i electoral, destaquen textos, programes i circulars del grup municipal socialista i del Partit Socialista de Catalunya; així com documentació vinculada als diferents comicis locals del període esmentat (1979; 1983; 1987). En referència a l'administració de l'Ajuntament, apareix documentació pertanyent als diferents departaments de gestió municipal durant l'alcaldia socialista. Així mateix, són abundants els reculls de premsa i publicacions periòdiques on es palesen els esdeveniments rellevants de l'època a nivell local. Es fa present, alhora, la vessant de Josep M. Recasens Comes com a historiador en diferents

monogràfics sobre l'evolució de la ciutat en el temps. D'altra banda, els seus escrits com a alcalde recullen bans, articles de premsa, pròlegs i presentacions de llibres, discursos d'actes, celebracions, commemoracions, festes i diades.

Cal destacar, en darrer lloc, la presència d'una important col·lecció de medalles commemoratives atorgades per diferents entitats socio-culturals de la ciutat (Societat Coral l'Àncora, Club Gimnàstic de Tarragona, Casal Tarragoní, Colla Castellera Xiquets de Tarragona, entre d'altres), que demostren la vinculació de l'alcalde amb el teixit associatiu tarragoní.

3.2. Sistema d'organització:

S'ha creat un quadre de classificació pel fons de Josep M. Recasens Comes. La documentació s'estructura en cinc apartats els quals fan referència a totes seves facetes. El primer apartat es dedica a l'àmbit personal, seguit de l'àmbit polític, on es pot consultar programes del Partit Socialista de Catalunya, entre d'altres. A continuació, hi ha l'àmbit municipal, que va significar ser alcalde, la tasca que va desenvolupar al càrrec, etc. El quart apartat, mostra l'interès especial que tingué Josep M. Recasens amb la Història, la llengua i la cultura. I finalment, la biblioteca.

El quadre de classificació és:

1.- ÀMBIT PERSONAL

1.1.- Documentació personal

Documents personals

2.- ÀMBIT POLÍTIC

2.1.- Partit Socialista de Catalunya

Programa socialista de gestió municipal

Política territorial socialista: comarcal i municipal

Agrupació Socialista de Tarragona

Estructuració interna i gestió municipal

Campanyes electorals

Publicacions PSC

Dossier premsa eleccions

Recull de premsa

Comitè de Campanya PSC. Especial Parlament

Campanya anti-consistori

3.- ÀMBIT MUNICIPAL

3.1.- Escrit de l'alcalde

Articles de premsa, actes, bans, celebracions i commemoracions, festes i diades, presentacions i pròlegs de llibres, propostes i mocions

3.2.- Correspondència

Correspondència d'entrades d'alcaldia

Correspondència de sortides

3.3.- Dossiers

Programa d'urgències a realitzar en 100 dies

Dossiers i expedients de l'Ajuntament de Tarragona: Alcaldia, Assistència Social, Cultura, Ensenyament, Enginyeria, Governació, Hisenda, Informes i programes, Informació, Joventut i Esports, Relacions públiques, Secretaria, Serveis Públics, Trànsit i transport, Turisme, Urbanisme

Dossiers i expedients d'Urbanisme: Informes, Pla General, Pla Parcial Barris, Pla Parcial Zona Portuària, Pla Parcial de Reforma Inferior, Pla Parcial Zona Gran Indústria

Projecte de reforma Rambla Nova. Substitució d'arbres

Projecte de reestructuració dels serveis tècnics i administratius

Plànols de districtes del terme municipal de Tarragona

Gabinet de Premsa. Butlletí d'Informació Municipal

Conferència Josep Tarradellas

Pla General d'Ordenació Urbana

Dossier premsa. Moció de censura

Dossier premsa. Articles Rafael Nadal

Consells municipals de Joventuts i Esports

Grup Municipal Socialista. Oposició

Afer retenció multes Policia Municipal

Reglament orgànic municipal

Consorci del dipòsit franc de Tarragona

Recull documental Teatre Municipal

Recull documental Guàrdia Urbana

Oficina de Promoció Econòmica. Projecte "Tarragona 92"

Incendi Empetrol

Documents d'estudi i recull de premsa sobre el proveïment d'aigua potable a la ciutat

4.- ÀMBIT D'HISTÒRIA, LLENGUA I CULTURA

4.1.- Documentació relativa a la recerca històrica

Actes mecanografiades de l'Ajuntament de Tarragona sobre el preu de les subsistències (1800/1810)

Transcripció de l'assignació de 3.000 rals per a la conservació d'antiguitats de la Sociedad de Amigos del País

Transcripció i traducció el llatí de l'escrit en honor dels Reis Lluís XV i Lluís XVI sobre la seva successió

Transcripció mecanografiada del llibre d'actes de l'Ajuntament de Reus sobre el tema del port de Tarragona i el canal de Reus – Salou (1786-1791)

Manuscrit de l'escriptura de compra-venda del terreny dedicat al conreu de la vinya al terme de Centelles (1800)

Transcripció mecanografiada de resolucions capitulars (1791-1796)

Còpies de documents originals sobre la carretera de Lleida a Tarragona (1817)

Apunts de recerca històrica. Gràfics i estadístiques

Ressenya històrico-turística de Tarragona

4.2.- Articles

Articles d'història

Articles escrits pel seu germà Daniel Recasens al Diari de Tarragona

4.3.- Comunicacions, projectes i reculls documental temàtic

Projecte revista Estudis sobre el Camp de Tarragona

VII Col·loqui internacional de llengua i literatura catalana

Jornades de divisió territorial de Catalunya

Ordenació del territori. Divisió territorial de Catalunya

Recull documental del Pla Especial de Protecció de la Zona Arqueològica del Pretori Romà

5.- BIBLIOTECA

Publicacions periòdiques

Programes de festes

Col·lecció de tríptics

3.3. Informació sobre avaluació, tria i eliminació:

Segons el conveni signat de comodat que fixa un període inicial de 25 anys, anant prorrogant el període de 25 en 25 anys, tota la documentació és de conservació permanent. Tot i així, l'Ajuntament podrà seleccionar aquells documents que no tenen valor cultural i històric i retornar-los al titular, o bé, procedir a la seva eliminació.

3.4. Increments:

En un primer moment, es creu que no hi pot haver cap altre document que formi part del fons. Tot i així, si n'aparegués algun, tal i com s'esmenta en el conveni signat s'incorporaria al Fons de Josep M. Recasens Comes del Servei d'Arxiu i Documentació de l'Ajuntament de Tarragona.

4. ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

4.1. Condicions d'accés:

Les funcions i els objectius del Servei d'Arxiu i Documentació de l'Ajuntament de Tarragona són les de conservar el patrimoni documental, donar visibilitat a tota la documentació que té dipositada ja sigui amb la realització d'exposicions, publicacions, conferències, etc. Per tant, tota la documentació del fons serà consultable i es podran reproduir els documents i les imatges per a facilitar el treball i la consulta, així com la seva divulgació en publicacions i exposicions.

4.2. Condicions de reproducció:

Les condicions de reproducció estan regulades en el Reglament de l'Arxiu de l'Ajuntament de Tarragona i patrimoni documental que l'integra, en el capítol IV, articles 54 – 56. Per l'ús de les reproduccions, a més de les condicions regulades en l'esmentat Reglament, article 57, serà necessària l'autorització dels familiars de Josep M. Recasens Comes.

4.3. Llengües i escriptures dels documents:

S'empren dues llengües en tota la documentació, tant, la catalana com la castellana indistintament. La gran majoria dels documents són impresos, però també, n'hi ha de manuscrites, sobretot a la documentació original històrica com de la Junta del Corregiment.

4.4. Característiques físiques i requeriments tècnics:

El fons està en molt bones condicions, no s'observen fongs, ni oxidació, etc.

4.5. Instruments de descripció:

Està a disposició de l'usuari una relació de la documentació, on es detalla el contingut de cada unitat d'instal·lació i les dates extremes. Aquesta informació es pot consultar a l'ordinador de la sala de consulta amb el programari Excel i a la pàgina web de L'Arxiu (www.arxiu.tarragona.cat)

5. ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

5.1. Existència i localització dels originals:

Els originals es conserven a les dependències municipals del Servei d'Arxiu i Documentació de l'Ajuntament de Tarragona (CAT AHCT 06 03).

5.2. Existència i localització de reproduccions:

Una part de la documentació és original, per tant, no hi ha reproduccions, però pel que fa referència als reculls de premsa, articles, campanyes electorals, etc., es poden trobar a les hemeroteques de l'època.

5.3. Documentació relacionada:

Josep M. Recasens Comes fou un historiador de la història local i provincial de Tarragona. Per tant, si es vol aprofundir es poden consultar diferents publicacions de diferents autors que tractin sobre els temes estudiats per ell.

Pel que fa referència a la documentació de l'àmbit polític municipal, es pot consultar el fons de l'Ajuntament de Tarragona.

Finalment, els articles que han estat publicats al Diari de Tarragona, es poden consultar a l'hemeroteca del mateix diari.

5.4. Bibliografia:

- Llibres:
  - AA. VV.; *"L'home i l'historiador. Miscel·lània en homenatge a Josep M. Recasens i Comes"*; Port de Tarragona, Tarragona, 2007.
- Articles:
  - El País; Encuentra, Pilar; *La huella del alcalde Recasens*; 9 de juny de 2013
  - Diari Més; s.a.; *Tarragona va donar divendres l'últim adéu a Recasens*; 10 de juny de 2013.
  - ABC; Ballesteros, Josep F.; *Josep Maria Recasens (1818-2013). Primer alcalde democràtic de Tarragona*; 12 de juny de 2013.
  - Diari Més; Navarro Miralles, Luis; *"In Memoriam" Josep Maria Recasens i Comes, historiador*; 26 de juny de 2013.
- Pàgines web:

- https://es.wikipedia.org/wiki/Josep_Maria_Recasens
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Josep_Maria_Recasens_i_Comes
- <https://www.urv.cat/es/universidad/conocer/personas/honoris-causa/josep-m-recasens/>
- <https://www.encyclopedia.cat/ec-historiog-1515.xml>

6. ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

6.1. Autoria i data:

Servei d'Arxiu i Documentació de l'Ajuntament de Tarragona (AMT), 2020.

6.2. Fonts:

S'ha utilitzat com a font la bibliografia citada en l'apartat de Bibliografia.

6.3. Regles o convencions:

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC), Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció general d'Arxiu i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.